

Medicago lupulina L.

Lucerna ďatelinová

Ic.: Tab. 12, fig. 8, p. 243

Medicago lupulina L. Sp. Pl. ed. 1, p. 779, 1753.Syn.: *Medicula lupulina* (L.) Medicus

Jednoročné, dvojiročné až krátkodobo trváce, 10—60 (—80) cm veľké byliny. Koreň kuželovitý, 10—60 (—100) cm dlhý, hrubý; koreňová hlava rozkonárená. Byl poliehavá až vystúpavá, vzáčne priama, rozkonárená, tupo hranatá, v hornej časti pritlačene chlpatá, v dolnej pritlačene až šikmo odstávajúco chlpatá. Prílistky široko vajcovité, kopijovité, pri dolných listoch 8—15 mm, pri horných 4—8 mm dlhé, na vrchole dlhokončisté, celistvookrajové alebo zúbkaté. Internodiá 1—15 cm dlhé. Listy stopkaté, stopky dolných listov 30—80 mm dlhé, horných iba 2—8 mm dlhé. Lístky krátkostopôčkaté; stopôčka vrcholového lístka 2—4 mm dlhá, bočných lístkov \pm 1 mm dlhé; čepielky lístkov obrátené vajcovité, široko elipsovité až okrúhle (najmä dolných lístkov), na báze klinovité alebo zúžené, na vrchole zaokrúhlené, plytko zúbkaté až takmer celistvookrajové, (3—) 6—18 \times (2—) 3—12 mm veľké, živo až tmavozelené, na oboch stranách alebo iba na spodnej pritlačene rôzne husto chlpaté až vlnaté. Súkvetie veľmi skrútený stravec, v čase rozkvitania hlávkovitý, neskôr elipsoidný, len 4—6 \times 4—5 mm veľký, s 10—40 kvetmi. Stopky súkvetia 5—50 mm dlhé, šikmo odstávajúco chlpaté. Kvetné stopky \pm 11 mm dlhé, holé, chlpaté alebo žliazkaté. Kvety priame až šikmo odstávajúce. Kalich zvonkovitý, 1—1,5 mm dlhý, zelený, holý, chlpatý alebo žliazkatý, kališné zuby trojuholníkovité až kopijovité, \pm také dlhé ako kališná rúrka. Koruna 2—3 (—4,5) mm dlhá, jasnožltá, pri odkvitnutí netmavne, opadáva; nechtíky lupienkov na báze zrasťené, strieška obrátené vajcovitá, krídla kratšie ako strieška; člnok veľmi malý, kratší ako krídla. Struky okrúhle až vajcovité, kýlnaté, zobáčik na boku, (1,9—) 2,5—3 \times 1,4—2 mm veľké, hnedosivé až čierne, roztrúsene žliazkaté alebo roztrúsene až husto chlpaté, často s jednotlivými žliazkami; s 1 (—2) semenami. Karpofor chýba. Semená sféroidné, sploštené, (1,4—) 1,5—1,7 (—1,9) \times 1—1,2 \times 0,7—1 mm veľké, pieskovožlté až pieskovohnedé, na vrchole často žltozelené, jednofarebné alebo s riedkymi, tmavohnedými škvrkami, slabo až stredne lesklé, hladké.

Chromozómy: $2n = 16$, okr. 11, Hlohovec, kopec Sedlisko (Murín, Váchová et Feráková in: Májovský et al. Acta Fac. Rer. Natur. Univ. Comen.-Bot. 16: 16, 1970).